

Mogućnosti JLS-a i privatnog sektora u korištenju EU fondova – geotermalna energija

Labin, 15.05.2014.

STRATEGIJA EUROPE 2020

Temeljni strateški dokument EU za programsko razdoblje 2014-2020

.....
**PAMETAN
RAST**

.....
ODRŽIV RAST

**TRI
PRIORITETA**

.....
**UKLJUČIV
RAST**

Ključni ciljevi do 2020. godine

1. 75 % populacije 20-64 godina je zaposleno
2. 3% EU GDP-a treba investirati u istraživanje i razvoj (R&D)
3. Postići klimatske/energetske ciljeve "20/20/20"
4. Smanjiti udio ranog napuštanja školovanja na ispod 10% i najmanje 40% mlade populacije treba imati tercijarno zvanje
5. 20 milijuna manje ljudi izloženo riziku siromaštva

Tematski ciljevi/prioriteti - *menu*

1. Istraživanje i inovacije
2. ICT
3. Konkurentnost malih i srednjih poduzeća (SME)
4. Prelazak na niskougljično gospodarstvo
5. Prilagodba na klimatske promjene i prevencija rizika
6. Zaštita okoliša i učinkovitost resursa
7. Održivi transport i uklanjanje uskih grla u ključnim infrastrukturnim mrežama
8. Zapošljavanje i poticanje mobilnosti radne snage
9. Društvena uključenost i borba protiv siromaštva
10. Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje
11. Jačanje administrativnih kapaciteta, jačanje učinkovitosti javne uprave

Kohezijska politika /Politika regionalnog razvoja

- Harmoniziran, ravnomjieran i održiv razvoj – jačanje gospodarske i društvene kohezije EU
- Izraz solidarnosti zemalja članica s manje razvijenim zemljama i regijama
- 376 milijardi eura u razdoblju 2014 – 2020
- Usko povezana s ciljevima strategije Europa 2020

EU fondovi 2014-2020

KOHEZIJSKA POLITIKA

**1. KOHEZIJSKI
FOND -
COHESION FUND
(CF)**

Strukturni fondovi

**2. FOND ZA
REGIONALNI
RAZVOJ (EFRR) –
EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND (ERDF)**

**3. SOCIJALNI FOND
(ESF) –
EUROPEAN SOCIAL
FUND (ESF)**

**FOND ZA POMORSTVO I
RIBARSTVO – EUROPEAN
MARITIME AND FISHERIES FUND
(EMFF)**

**POLJOPRIVREDNI FOND ZA
RURALNI RAZVOJ –
EUROPEAN AGRICULTURAL FUND
FOR RURAL DEVELOPMENT
(EAFRD)**

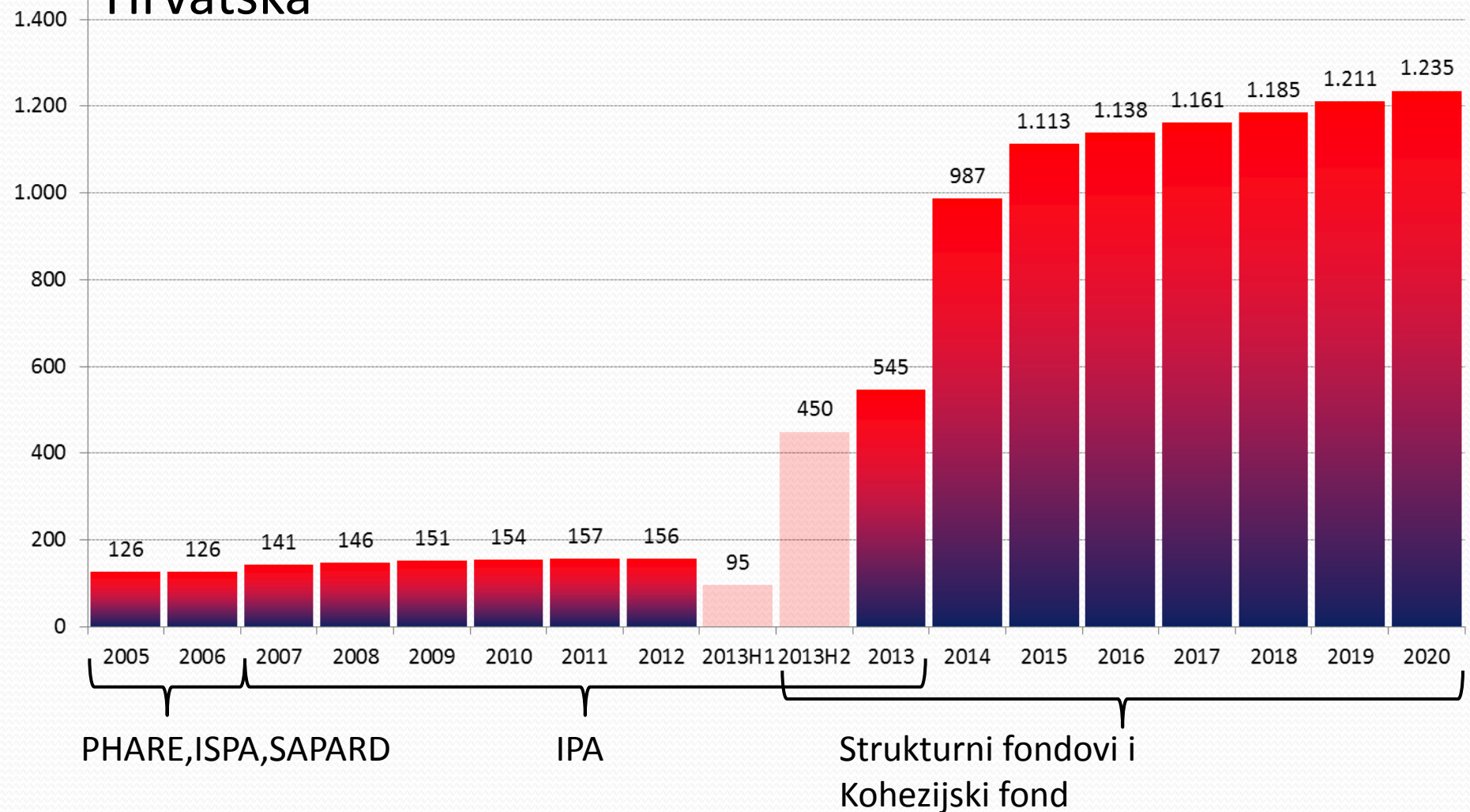
EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENTS FUNDS (ESI)

Što je na raspolaganju RH?

- Do 1. srpnja 2013.: IPA pretpristupni fond (oko 150 mil. EUR godišnje)
- Od 1. srpnja 2013. do konca 2013.: strukturni fondovi (prioriteti iz IPA sa značajno povećanim sredstvima, preko 449 mil. EUR)
- Od 2014.: Strukturni fondovi i Kohezijski fond iz nove financijske perspektive (preko 1 mlrd. EUR godišnje)
- Od 2014.: Fond za ruralni razvoj 330 mln EUR godišnje

Alokacije iz fondova, mil. EUR

Hrvatska

JLS u EU fondovima

- Nedovoljna vlastita sredstva za značajne projekte
- Slab kapacitet državnog proračuna za transfere JLS
- Velike razvojne potrebe
- Upitan ukupan apsorpcijski kapacitet RH - povrat
- Uplate u EU proračun – 550 mln EUR godišnje
- JLS - prihvatljiv korisnik za sve EU fondove
- Očekivano najznačajniji korisnik EU sredstava (iskustvo EU članica)

Područja ulaganja ERDF-a

- Proizvodne investicije koje stvaraju i čuvaju radna mjesta - MSP
- Investicije u infrastrukturu - energija, zaštita okoliša, prometa i ICT
- Investicije u društvenu, zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu
- Jačanje razvojnih potencijala kroz pomoć regionalnom i lokalnom razvoju, istraživanjima i inovacijama:
 - Investicije u opremu i infrastrukturu
 - Potpora i usluge za poduzetnike, posebice male i srednje
 - Potpora javnim istraživačkim i inovacijskim ustanovama, investicijama u tehnologiju te primijenjenim istraživanjima u poduzećima
 - Povezivanje, suradnju i razmjenu iskustava između regija, gradova te relevantnih društvenih, ekonomskih čimbenika

Mogućnosti JLS-a - ERDF

- Pобољшanje regionalnog i lokalnog okruženja za MSP
- Podizanje kvalitete života lokalne zajednice
- Uvođenje širokopojasnog pristupa i drugih brzih pristupa internetu, razvoj i uvođenje novih ICT proizvoda i usluga
- Projekti energetske učinkovitosti i obnovljive energije
- Projekti povezani sa zaštitom okoliša i klimatskim promjenama (zbrinjavanje otpada, vodovod, odvodnja)
- Projekti zaštite, obnove i razvoja kulturne i prirodne baštine i projekti u turizmu
- Investicije u edukaciju, obuku i jačanje profesionalnih vještina i znanja

KOHEZIJSKI FOND

- Značajni infrastrukturni projekti
- Promet i prometna infrastruktura, urbani promet
- Zaštita okoliša, sektor otpada
- Vodoopskrba i odvodnja, pročištači
- Energetska učinkovitost i obnovljiva energija

Fond za ruralni razvoj – EARDF - JLS

- Obnova i jačanje sela i ruralnih prostora
- Razvoj osnovnih aktivnosti i obnova sela
- Razvoj lokalnih usluga, lokalne infrastrukture, obnovljive energije, širokopojasne mreže,
- Razvoj infrastrukture za rekreaciju, turističke infrastrukture
- Ulaganje i zaštita kulturnih i prirodnih bogatstava sela i ruralnog kraja

IZVORI FINANCIRANJA

Bespovratna sredstva - politike

- EU FONDOVI – Dugoročne mjere, stajališta i scenariji u odnosu na izvore i potrošnju energije, emisije CO₂ ... obrađeni su i definirani u dokumentu ENERGY ROAD MAP 2050.
- Prema EC zbog politike poticanja obnovljive energije ovaj sektor bi do 2030. godine trebao generirati 3 milijuna novih radnih mjesta.
- Prema EC udio obnovljivih izvora u proizvodnji el. Energije jest: vjetar 40%, sunčeva e. 9%, biomasa 19%, voda 30%, ostali izvori marginalni doprinos.
- Prema EC u sektoru grijanja dominacija biomase sa 80%, a geotermalna cca 2%.
- U skladu s Direktivom o obnovljivoj energiji RH krajem 2013. godine donijela je NACIONALNI AKCIJSKI PLAN ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE.

Bespovratna sredstva - politike

- U razdoblju 2007 – 2013 iz ERDF - a i CF – a rashodi za obnovljivu energiju iznosili su cca 5 milijardi Eura:

40% biomasa, 24% hidro i geotermalna e., 22% sunčeva e., 16% vjetar.

Nova ERDF regulativa za razdoblje 2014 – 2020 propisuje da se min. 50% ERDF sredstava alocira na energetske učinkovitost, obnovljivu energiju, inovacije i podršku za SME. Ovo važi za nerazvijene regije u koje spadaju i hrvatske regije.

- Iz ERDF-a ukupan predviđeni iznos za e. učinkovitost i obnovljivu e. iznosi 17,1 milijardu Eura.

Bespovratna sredstva - politike

- ESF – izvor sredstava za „soft mjere”

ESF će promicati i pomagati projekte e. učinkovitosti i obnovljive e. na način da potiče i pomaže u stjecanju znanja, kvalifikacija i vještina u ovom sektoru.

Pomagati će u otvaranju novih radnih mjesta u ovom sektoru.

Poticati će projekte pomoći sektorima u prelasku na e. učinkovite tehnologije i obnovljive izvore e.

Bespovratna sredstva - politike

- CF – pomagati će značajne energetske projekte u području e. učinkovitosti i obnovljive e.

Aplikanti za ovaj izvor financiranja mogu biti JL(R)S, institucije, trgovačka društva i udruge.

- EARDF – izdašan izvor financiranja projekata e. učinkovitosti i obnovljive e. kod poljoprivrednih proizvođača ali i ostalih malih poduzetnika na ruralnim područjima – Za RH godišnje u prosjeku 360 milijuna Eura.

Bespovratna sredstva - politike

- FZOEU

Na provedbenoj razini energetske politike FZOEU ima ključnu ulogu u financiranju izrade, razvoja i provedbe projekata na području energetske učinkovitosti, OIE i zaštite okoliša:

1. osigurava potrebna sredstva,
2. raspisuje javne natječaje za sufinanciranje projekata i programa,
3. neposredno sufinancira projekata, kada za to postaje opravdani razlozi,
4. ugovara sufinanciranje projekata i programa te tehnički i financijski podupire njihovo provođenje,
5. provodi tehnički i financijski nadzor programa i projekata, te vodi evidenciju o energetske i ekološke učincima provedenih projekata.

Projekti obnovljive e. za koje FZOEU dodjeljuje sredstva uključuju sunčanu energiju, energiju vjetrova, energiju biomase, energiju iz malih hidroelektrana i geotermalnu energiju.

Bespovratna sredstva - politike

- Prema Nacionalnom akcijskom planu:

do 2020. godine očekuje se porast upotrebe obnovljive e. u centraliziranom sustavu grijanja i hlađenja s aktualnih 1,1 do 2,9 PJ.

Centralizirano grijanje na temelju obnovljive e. prvenstveno se očekuje u manjim urbanim sredinama do 10000 stanovnika, na područjima bogatima šumskom biomasom i područjima s geotermalnim izvorima. Pretpostavka je da će se novi centralizirani toplinski sustavi razviti u 10 do 15 gradova. Do 2020. godine očekuje se izgradnja centralizirane toplinske infrastrukture (mreže) u dužini od oko 30 km.

- GEOTERMALNA ENERGIJA – prema okvirnim ciljevima poticati će se

1. Ekonomski opravdano iskorištavanje postojećih geotermalnih bušotina i ekonomski povoljna razrada bušotina radi upotrebe geotermalne energije te iskorištavanje srednje-temperaturnih ležišta za razvoj.

Geotermalna energija - nastavak

- Izgradnja geotermalnih elektrana ukupne snage 1,2 MW – čini udio od 0,9% u ukupnom kapacitetu obnovljive e. do 2020. godine.
- Ukupan iznos obnovljive energije za grijanje i hlađenje u 2020. godini biti će oko 605 ktoe - Udio geotermalne energije u ukupnim obnovljivim energijama u grijanju i hlađenju biti će 2,6% do 2020. godine.
- Prema procjeni troškova mjera poticanja primjene obnovljive e. - za geotermalnu e.:
 1. 2015 - 50.937.984 kn
 2. 2016 - 62.348.092 kn
 3. 2017 - 74.194.230 kn
 4. 2018 - 86.489.274 kn
 5. 2019 - 99.246.442 kn
 6. 2020 - 112.479.301 kn

MODELI FINANCIRANJA

- Krediti EIB- a, EBRD – a, HBOR – a, komercijalnih banaka i ostalih financijskih institucija.
- Bespovratna sredstva EU fondova kao neposredan aplikant.
- Kombinirani model - Bespovratna sredstva EU fondova kroz model JPP-a.

Ovaj model financiranja projekata snažno potiče EU te se čini kao optimalan model kod financiranja projekata korištenja geotermalne e. kada su u pitanju JL(R)S.

MODELI FINANCIRANJA - nastavak

- PROGRAMI UNIJE –

1. HORIZON 2020

je financijski instrument koji treba poduprijeti prioritet Inovativna Unija, a koji je u funkciji jačanja konkurentnosti EU.

U programskom razdoblju 2014 – 2020 ukupan financijski kapacitet iznosi cca 80 milijardi Eura.

Nema posebne alokacije prema zemljama članicama .

Za energetske projekte predviđeno je preko 5,6 milijardi Eura.

Mogućnost financiranja istraživačkih projekata te suradnje znanosti i realnog sektora.

EGEC (European Geothermal Energy Council) navodi HORIZON 2020 kao najpotentniji izvor financiranja projekata vezanih za korištenje geotermalne energije (više na www.egec.org)

PROGRAMI UNIJE - nastavak

- Program LIFE+

je instrument koji pomaže ostvarivanje politike i prioriteta zaštite okoliša. Financijski kapacitet instrumenta u programskom razdoblju 2014 – 2020 iznosi 3,6 milijardi Eura.

Mogućnost financiranja projekata u području učinkovitog korištenja resursa i energije, a posebno u područjima koji su unutar i/ili u blizini područja NATURA 2000.

Moguće financirati studije, istraživanja, radionice, povezivanje i razmjenu iskustava, pripremu i provedbu projekata i sl.

- JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)

je zajednička fin. Inicijativa EC, EIB-a, i CEB-a te je zamišljena kao potpora investicijama u održivi urbani razvoj i obnovu kroz korištenje povratnih financijskih instrumenata. Uspostavljen je sustav fondova UDF kojima se alociraju sredstva iz ERDF-a. Snažno potiče JPP kod projekata energetske učinkovitosti i korištenja obnovljive e.

OSTALI IZVORI i MODELI FINANCIRANJA

- EIB - U 2013 je za projekte ublažavanja klimatskih promjena izdvojeno 17,8 mlrd. EUR

U 2014. godini za HBOR odobren zajam od 800 milijuna Eura kroz dvije tranše. Od toga je 250 milijuna eura namijenjeno financiranju malog i srednjeg poduzetništva, a 150 milijuna eura za projekte javnih i privatnih srednje kapitaliziranih poduzeća koja ulažu u projekte temeljene na znanju, infrastrukturu i zaštitu okoliša.

- EBRD – kroz SEI (Sustainable Energy Initiative) osigurava sredstva za financiranje energetske učinkovitosti i obnovljive izvore energije uz suradnju sa vladama i privatnim sektorom.

Početak travnja 2014. godine Rijeci odobren zajam u visini od 10 milijuna Eura za sanaciju postojeće toplinske mreže i provedbu projektnih aktivnosti za povećanje kapaciteta toplinske mreže kroz novi energetske pogon.

Izazovi priprave i provedbe projekata

1

Dugotrajna priprema natječajne dokumentacije

2

Pravovremeno ispunjenje preduvjeta - vlasnički odnosi i potrebne dozvole

3

Administrativni i financijski kapaciteti korisnika (predfinanciranje, sufinanciranje, održivost)

4

Osiguravanje održivosti (financijske, institucionalne, okolišne..)

USPJEŠAN PROJEKT JE:

1. Završen na vrijeme
2. Proveden u okviru zadanog proračuna
3. Ostvarena je tražena kvaliteta
4. Ostvario je u potpunosti zacrtane ciljeve i rezultate
5. Zadovoljio je očekivanja svih dionika
6. Osigurava održivost rezultata projekta i nakon završetka financiranja

POZITIVAN PRIMJER

- Grad Győr (Mađarska)
- Na tenderu krajem 2013. godine kompanija PannErgy dobila je 3,3 milijuna Eura iz EU fondova za početak gradnje sustava grijanja/hlađenja korištenjem geotermalne energije.
- Projekt pod nazivom „Gospodarski preporod Gyora korištenjem geotermalne energije” predstavlja model po kojem bi se trebali pripremati projekti u RH.
- Uz Grad Győr toplinsku geotermalnu energiju koristit će i kompanija AUDI HUNGARIA MOTOR Ltd. S kojom je potpisan ugovor 20.12.2013. godine na razdoblje 17+15 godina.

Hvala na pažnji!

ideo@ideoplan.hr